

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

5 mars 2007

PROJET DE LOI

insérant un article 391sexies dans le Code pénal et modifiant certaines dispositions du Code civil en vue d'incriminer et d'élargir les moyens d'annuler le mariage forcé

PROPOSITION DE LOI

modifiant le Code civil et le Code pénal en vue de faire obstacle aux mariages forcés

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE LA JUSTICE
PAR
MME **Sabien LAHAYE-BATTHEU**

SOMMAIRE

- I. Exposés introductifs 3
II. Discussion des articles et votes 4

Documents précédents :

Doc 51 **2767/ (2006/2007)** :

- 001 : Projet de loi.
002 : Amendement.

Voir aussi :

- 004 : Texte adopté par la commission.

Doc 51 **2057/ (2005/2006)** :

- 001 : Proposition de loi.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

5 maart 2007

WETSONTWERP

tot invoeging van een artikel 391sexies in het Strafwetboek en tot wijziging van een aantal bepalingen van het Burgerlijk Wetboek met het oog op de strafbaarstelling en het uitbreiden van de middelen tot nietigverklaring van het gedwongen huwelijk

WETSVOORSTEL

tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en van het Strafwetboek, teneinde gedwongen huwelijken te verhinderen

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Sabien LAHAYE-BATTHEU**

INHOUD

- I. Inleidende uiteenzettingen 3
II. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen 4

Voorgaande documenten :

Doc 51 **2767/ (2006/2007)** :

- 001 : Wetsontwerp.
002 : Amendement.

Zie ook :

- 004 : Tekst aangenomen door de commissie.

Doc 51 **2057/ (2005/2006)** :

- 001 : Wetsvoorstel.

Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag/

Composition de la commission à la date du dépôt du rapport :

Voorzitter / Président : Martine Taelman

A. — Titulaires / Vaste leden :

VLD Sabien Lahaye-Battheu, Claude Marinower, Martine Taelman
 PS Valérie Déom, Thierry Giet, André Perpète
 MR Alain Courtois, Olivier Maingain, Jean-Pierre Malmendier
 sp.a-spirit Walter Muls, David Geerts, Guy Swennen
 CD&V Jo Vandeurzen, Tony Van Parys
 Vlaams Belang Bart Laeremans, Bert Schoofs
 cdH Melchior Wathelet

B. — Suppléants / Plaatsvervangers :

Alfons Borginon, Guido De Padt, Stef Goris, Guy Hove
 Alisson De Clercq, Karine Lalieux, Jean-Claude Maene Éric Massin
 Eric Libert, Marie-Christine Marghem, Charles Michel, Dominique Van Roy
 Anne-Marie Baeke, Stijn Bex, Dylan Casaer, Cemal Cavdarli
 Carl Devlies, Liesbeth Van der Auwera, Servais Verherstraeten
 Nancy Caslo, Alexandra Colen, N
 Joseph Arens, Joëlle Milquet

C. — Membres sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigde leden:

ECOLO Marie Nagy

cdH	: Centre démocrate Humaniste
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN	: Front National
MR	: Mouvement Réformateur
N-VA	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
PS	: Parti socialiste
sp.a - spirit	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
Vlaams Belang	: Vlaams Belang
VLD	: Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 51 0000/000 : Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
 QRVA : Questions et Réponses écrites
 CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
 CRABV : Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
 CRIV : Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
 PLEN : Séance plénière
 COM : Réunion de commission
 MOT : Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 51 0000/000 : Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
 QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
 CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
 CRABV : Beknopt Verslag (blauwe kaft)
 CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
 PLEN : Plenum
 COM : Commissievergadering
 MOT : Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
 Place de la Nation 2
 1008 Bruxelles
 Tél. : 02/ 549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
 www.laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
 Natieplein 2
 1008 Brussel
 Tel. : 02/ 549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
 www.deKamer.be
 e-mail : publicaties@deKamer.be

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi ainsi que la proposition de loi jointe au cours de ses réunions des 10 janvier et 28 février 2007.

I. — EXPOSÉS INTRODUCTIFS

A. Projet de loi insérant un article 391sexies dans le Code pénal et modifiant certaines dispositions du Code civil en vue d'incriminer et d'élargir les moyens d'annuler le mariage forcé, n°2767/1

Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice, souligne que les mariages forcés constituent une violation grave des droits de l'homme.

La ministre renvoie entre autres à l'article 16 de la Déclaration Universelle des Droits de l'Homme, à l'article 12 de la Convention européenne des droits de l'homme, à l'article 23.3. du Pacte international relatif aux droits civils et politiques du 19 décembre 1966, à la recommandation Rec(2002)5 du Comité des ministres du Conseil de l'Europe, la Recommandation 1723 (2005) du 5 octobre 2005 de l'Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe, à la Convention du 10 décembre 1962 sur le consentement au mariage, l'âge minimum du mariage et l'enregistrement des mariages, et la convention du 18 décembre 1979 du Comité pour l'élimination de la discrimination à l'égard des femmes.

Plusieurs études et témoignages démontrent l'existence de mariages forcés en Belgique, jusqu'à ce jour. Il paraît dès lors nécessaire de rendre punissable le mariage forcé.

Il s'agit d'un délit contre l'ordre des familles et contre la moralité publique.

La Belgique sera le deuxième pays membre du Conseil de l'Europe, après la Norvège, à inscrire dans son ordre juridique une incrimination spécifique du mariage forcé.

Une telle violation des droits de l'homme justifie l'incrimination de la personne qui, par des violences ou des menaces, contraint quelqu'un à conclure un mariage d'une peine d'emprisonnement d'un mois à deux ans ou d'une amende de 100 à 500 euros. La tentative de mariage forcé sera également punissable, plus

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp en het toegevoegde wetsvoorstel besproken tijdens de vergaderingen van 10 januari en 28 februari 2007.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTINGEN

A. Wetsontwerp tot invoeging van een artikel 391sexies in het Strafwetboek en tot wijziging van een aantal bepalingen van het Burgerlijk Wetboek met het oog op de strafbaarstelling en het uitbreiden van de middelen tot nietigverklaring van het gedwongen huwelijk, nr. 2767/1

Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eersteminister en minister van Justitie, benadrukt dat gedwongen huwelijken een ernstige schending van de rechten van de mens uitmaken.

De minister verwijst onder meer naar artikel 16 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, artikel 12 van het EVRM, artikel 23.3. van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten van 19 december 1966, Aanbeveling Rec(2002)5 van het Comité van ministers van de Raad van Europa, Aanbeveling 1723 (2005), 5 oktober 2005 van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa het Comité van ministers, de Overeenkomst van 10 december 1962 inzake toestemming voor het huwelijk, de minimum huwelijksleeftijd en de registratie van huwelijken, het Verdrag van 18 december 1979 van de Commissie voor de uitbanning van discriminatie van vrouwen.

Meerdere studies en getuigenissen tonen aan dat deze problematiek zich ook in België nog voordoet, tot op vandaag. Het lijkt dan bijgevolg noodzakelijk om huwelijksdwang strafbaar te stellen.

Het betreft een wanbedrijf tegen de orde der familie en tegen de openbare zedelijkheid.

België zal na Noorwegen de tweede lidstaat van de Raad van Europa zijn om in zijn rechtsorde een specifieke strafbaarstelling van het gedwongen huwelijk in te schrijven.

Voor dergelijke aantasting van de rechten van de mens is het verantwoord dat hij die iemand door geweld of bedreiging dwingt een huwelijk aan te gaan, wordt gestraft met een gevangenisstraf van een maand tot twee jaar of met een geldboete van 100 tot 500 euro. De poging tot gedwongen huwelijk wordt even-

spécifiquement d'un emprisonnement de quinze jours à un an ou d'une amende de 50 à 250 euros.

Ces peines sont exactement les mêmes que celles inscrites dans la loi du 12 janvier 2006 modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, en cas de mariage forcé lorsque ce phénomène se recoupe avec celui du mariage de complaisance.

En outre, certains articles du Code civil sont adaptés eu égard au principe selon lequel le pénal tient le civil en l'état et au principe de l'autorité de la chose jugée au pénal sur le procès civil ultérieur. La modification doit permettre d'agir également de façon plus efficace au plan civil contre le mariage forcé, comme c'est déjà le cas à l'égard du mariage simulé. En effet, le Code civil doit donner au ministère public le droit de réclamer la nullité d'un mariage forcé devant les tribunaux civils.

La ministre veut accorder une attention particulière à cette problématique du mariage forcé, qui est incompatible avec les principes fondateurs d'un état de droit démocratique.

B. Proposition de loi (Olivier Maingain) modifiant le Code civil et le Code pénal en vue de faire obstacle aux mariages forcés, n° 2057/1

Un mariage forcé est un mariage pour lequel les parents imposent à leur enfant une union qu'ils ont négociée sans son avis. Ce type de mariage peut avoir de désastreuses conséquences. Or, il est un fait que cette pratique existe dans notre pays.

Afin de lutter contre ce phénomène, l'auteur propose de modifier certaines dispositions du Code civil et du Code pénal, notamment en insérant dans le Code civil la définition du mariage forcé.

II. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Art. 1er

Cette initiative législative emporte l'approbation de *M. Bert Schoofs (Vlaams Belang)*. Il ressort en effet

eens gestraft, meer bepaald met een gevangenisstraf van vijftien dagen tot een jaar of met een geldboete van 50 tot 250 euro.

Deze straffen zijn exact dezelfde als deze die zijn ingesteld bij de wet van 12 januari 2006 tot aanpassing van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, in geval van combinatie van gedwongen huwelijk en schijnhuwelijk.

Daarnaast worden een aantal artikelen van het Burgerlijk Wetboek aangepast, rekening houdend met het principe «*le criminel tient le civil en l'état*» en het beginsel van het gezag van strafrechtelijk gewijsde ten aanzien van het latere burgerrechtelijke proces. De wijziging moet het mogelijk maken, ook op burgerlijk vlak, op een meer effectieve wijze op te treden tegen het gedwongen huwelijk, zoals dit vandaag reeds het geval is voor het schijnhuwelijk. Het Burgerlijk Wetboek moet namelijk aan het openbaar ministerie het recht toekennen om de nietigheid van een gedwongen huwelijk te vorderen ten overstaan van de burgerlijke rechtbanken.

De minister wenst bijzondere aandacht te verlenen aan deze belangrijke problematiek van het gedwongen huwelijk, dat onverenigbaar is met de grondbeginselen van een democratische rechtsstaat.

B. Wetsvoorstel (Olivier Maingain) tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en van het Strafwetboek teneinde gedwongen huwelijken te verhinderen, nr. 2057/1

Een gedwongen huwelijk is een huwelijk waarbij ouders hun kind een verbintenis opleggen die zij hebben bedisseld zonder de mening van dat kind in te winnen. Dergelijke huwelijken kunnen rampzalige gevolgen hebben. Het staat evenwel vast dat die praktijk in België bestaat.

Teneinde dat verschijnsel te bestrijden, stelt de indiener voor om sommige bepalingen van het Burgerlijk Wetboek en van het Strafwetboek te wijzigen, door met name in het Burgerlijk Wetboek de definitie van het begrip «*gedwongen huwelijk*» op te nemen.

II. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Art. 1

Dit wetgevend initiatief draagt de goedkeuring weg van *de heer Bert Schoofs (Vlaams Belang)*. Studies uit

d'études réalisées dans le Limbourg que les personnes d'origine turque et marocaine choisissent souvent leur conjoint dans leur pays d'origine. Bien qu'il soit évident qu'il ne s'agit pas toujours de mariages forcés, ce phénomène est tout de même fréquent et inquiétant. L'intervenant rappelle à ce propos aux membres le triste cas récent d'une jeune fille de treize ans qui a été mariée de force, dans la commune de Schaerbeek, dans le but d'obtenir une autorisation de séjour.

Le Conseil d'État stipule que le projet de loi à l'examen exige une motivation spéciale. L'intervenant réplique qu'il revient aux hommes politiques de lutter de manière conséquente contre les problèmes sociaux lorsqu'ils se présentent.

Une disposition législative *sui generis* est dès lors indiquée en la matière. Le membre constate que la majorité violette a fait preuve d'un très grand laxisme pendant ces huit dernières années. Le projet de loi à l'examen constitue une rare exception à cet égard.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) fait observer que le Conseil d'État a souligné à cet égard que le mariage forcé est déjà puni par le biais de l'incrimination d'autres comportements interdits que peut entraîner ce mariage (par exemple, la violence physique ou psychique, le viol, les menaces).

Un mariage forcé qui est également un mariage blanc (dans le cadre duquel, donc, au moins un des époux n'avait manifestement pas l'intention de fonder une communauté de vie durable, mais souhaitait uniquement obtenir un avantage juridique en termes de séjour) et qui est assorti de violences ou de menaces, est aussi déjà punissable à l'heure actuelle sur la base de la loi du 12 janvier 2006 modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (*M.B.* 21/02/06).

À la suite d'une question de Mme Nahima Lanjri à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur «la répression des mariages blancs» (n° 13927) en commission de la Justice du 30 janvier 2007, la ministre a déclaré qu'elle n'avait pas encore connaissance de poursuites en application de la loi du 12 janvier 2006. La ministre peut-elle préciser si c'est à présent le cas?

Une nouvelle incrimination est utile pour autant qu'elle soit appliquée efficacement sur le terrain.

Il semble logique que, par analogie avec l'approche civile des mariages blancs, le ministère public puisse désormais aussi demander la nullité. Pour les mariages forcés qui sont également des mariages blancs, c'est d'ores et déjà possible.

Limburg hebben immers uitgewezen dat personen van Turkse en Marokkaanse origine hun huwelijkspartner vaak in hun herkomstland vinden. Alhoewel het vanzelfsprekend niet allemaal gedwongen huwelijken zijn, komt dit fenomeen toch onrustwekkend vaak voor. Het lid herinnert de leden in dit verband aan het recente spijtige voorval in de gemeente Schaerbeek waar een meisje van dertien jaar werd uitgehuwelijkt met het oog op het bekomen van een verblijfsvergunning.

De Raad van State stipuleert dat dit wetsontwerp een bijzondere motivering vereist. De spreker antwoordt hierop dat het de taak van de politici is om maatschappelijke problemen, wanneer zij zich voordoen, consequent te bestrijden.

Een *sui generis* wetgevende bepaling is hier dan ook aangewezen. Het lid stelt vast dat de paarse meerderheid in deze al acht jaar bijzonder laks is opgetreden. Dit wetsontwerp vormt hierop een zeldzame uitzondering.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) merkt op dat de Raad van State er in deze op gewezen heeft dat reeds vandaag een gedwongen huwelijk bestraft kan worden aan de hand van andere strafbaarstellingen van verboden gedragingen waartoe dit huwelijk aanleiding kan geven (bijvoorbeeld fysiek of psychisch geweld, verkrachting, bedreiging).

Een gedwongen huwelijk dat ook een schijnhuwelijk is (waarbij dus minstens een van de echtgenoten kennelijk niet de intentie had een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen, maar enkel een verblijfsrechtelijk voordeel wilde bekomen) en waarbij geweld of bedreiging aan te pas komt, is nu ook reeds strafbaar op basis van de wet van 12 januari 2006 tot aanpassing van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. (*B.S.* 21/02/06).

Naar aanleiding van een vraag van mevrouw Nahima Lanjri aan de vice-eersteminister en minister van Justitie over «*de bestraffing van schijnhuwelijken*» (nr. 13927) in de commissie voor de Justitie van 30 januari 2007, heeft de minister gesteld dat zij nog geen kennis had van vervolgingen in toepassing van de wet van 12 januari 2006. Kan de minister verduidelijken of dit nog steeds het geval is?

Een nieuwe strafbaarstelling is nuttig op voorwaarde dat deze op het terrein efficiënt wordt toegepast.

Het lijkt logisch dat, naar analogie met de burgerrechtelijke aanpak van schijnhuwelijken, het openbaar ministerie voortaan ook de nietigheid kan vorderen. Voor de gedwongen huwelijken die ook schijnhuwelijken zijn, kan dat nu reeds.

À cet égard, l'intervenant formule la réflexion suivante. Le gouvernement souhaite élever la violence en tant que vice de consentement au rang de fondement de nullité absolue, de manière à ce que tout intéressé et le ministère public puissent demander l'annulation. Le vice de consentement 'violence' touche à cet égard à l'ordre public dans le droit familial, alors que dans le droit des contrats, il continue à appartenir aux fondements de nullité relative. Cette approche différente est-elle bien recommandée?

La victime de violences se voit ainsi en fait privée de la possibilité de choisir de poursuivre ou non le mariage («la paix du ménage»).

En effet, l'action est imprescriptible, de sorte que même après 20 années de mariage, au cours desquelles la victime a déjà depuis longtemps récupéré sa pleine liberté, le ministère public peut encore demander l'annulation.

Mme Sabien Lahaye-Battheu (VLD) souligne que le groupe VLD est depuis déjà des années favorable à l'instauration d'une interdiction des mariages forcés. En effet, de tels mariages constituent une atteinte fondamentale à la liberté individuelle. Non seulement, des partenaires se retrouvent ainsi dans une position d'infériorité, mais en outre, une telle situation empêche l'émancipation et la possibilité de participer pleinement à la société. Le groupe VLD s'oppose à une approche relativiste et culturelle du problème et soutient, par conséquent, ce projet de loi avec toute sa conviction.

Outre le volet pénal, une conséquence civile se recommande également. Lorsqu'il est question de contraintes, l'un des éléments constitutifs pour parler d'un mariage est absent. Une nullité spécifique est par conséquent nécessaire. Le projet de loi répond à cette nécessité.

Selon l'intervenante, la proposition de loi jointe concorde en grande partie avec le projet de loi.

En ce qui concerne le nombre de dossiers en information relatifs à des suspicions d'infraction à l'article 79bis de la loi du 15 décembre 1980 (inséré par la loi du 12 janvier 2006) *la vice-première ministre et ministre de la Justice, Mme Laurette Onkelinx*, communique aux membres les données suivantes:

* Arrondissement de Namur:

- 48 dossiers ouverts sur base du seul article 79bis, dont:
 - 22 dossiers tentatives de mariage blanc;
 - 26 dossiers mariages célébrés.
 - pas de jugement à ce jour.

De spreker maakt hierbij de volgende bedenking. De regering wil het geweld als wilsgebrek verheffen tot een absolute grond van nietigheid, zodat iedere belanghebbende en het openbaar ministerie de nietigverklaring kan vorderen. Het wilsgebrek «geweld» raakt bij deze de openbare orde in het familierecht, terwijl dit in het contractenrecht blijft behoren tot de relatieve gronden van nietigverklaring. Is deze andere benaderingswijze wel aangewezen?

Het slachtoffer van het geweld wordt aldus eigenlijk de keuzemogelijkheid ontnomen om het huwelijk al dan niet voort te zetten («gezinsvrede»).

De vordering is immers onverjaarbaar zodat na 20 jaren huwelijk, zelfs als het slachtoffer reeds lange tijd zijn volle vrijheid terug heeft verkregen, het openbare ministerie de nietigverklaring nog kan vorderen.

Mevrouw Sabien Lahaye-Battheu (VLD) stipt aan dat de VLD-fractie al jaren voorstander is van de invoering van een verbod op gedwongen huwelijken. Dergelijke huwelijken vormen immers een fundamentele aantasting van de individuele vrijheid van eenieder. Niet alleen komt een van de partners hierdoor in een minderwaardige positie terecht, bovendien verhindert dit de emancipatie en de mogelijkheid tot volle participatie aan de samenleving. De VLD-fractie verzet zich tegen een cultuur-relativistische benadering van het probleem en steunt derhalve met volle overtuiging dit wetsontwerp.

Naast het strafrechtelijk luik is een burgerrechtelijk gevolg eveneens aangewezen. Wanneer er sprake is van dwang is een van de constitutieve elementen om van een huwelijk te spreken afwezig. Een specifieke nietigheid is derhalve noodzakelijk. Het wetsontwerp komt hieraan tegemoet.

Het toegevoegd wetsvoorstel komt volgens de spreker in grote mate overeen met het wetsontwerp.

Vice-eersteminister en minister van Justitie Onkelinx verstrekt de commissieleden de volgende gegevens omtrent het aantal onderzoeksdoSSIERS in verband met verdenking van overtreding van artikel 79bis van de wet van 15 december 1980 (ingevoegd bij de wet van 12 januari 2006).

* Arrondissement Namen:

- 48 hangende dossiers, alleen op grond van artikel 79bis, waarvan:
 - 22 dossiers inzake pogingen om een schijnhuwelijk aan te gaan;
 - 26 dossiers inzake aangegane huwelijken.
 - tot dusver werden in die zaken geen vonnissen uitgesproken.

* Arrondissement de Hasselt:

– 163 enquêtes en 2006 (pas de distinction avec autres poursuites sur base de la loi de 1980).

– 46 dossiers sont classés sans suite. Le reste fait l'objet de poursuites.

– 12 enquêtes sont entamées en 2007. Il n'y a pas de combinaison entre mariage blanc et mariage forcé.

– 3 mariages forcés ont été constatés en 2003 et 2004. L'officier de l'État civil a chaque fois refusé la reconnaissance.

Bien que les chiffres recueillis en la matière ne soient pas complets, ils démontrent que les autorités judiciaires interviennent bien en l'espèce.

Dans la mesure où le mariage forcé constitue une violation grave des droits de l'homme, il y a lieu de prévoir dans le Code pénal une incrimination spécifique qui sanctionne quiconque contraint une autre personne à se marier.

L'intervention du ministère public est indispensable en l'espèce, car il n'est pas impensable que la victime d'un mariage forcé n'ose pas engager d'action en justice. Le projet de loi introduit dès lors dans le Code civil une disposition qui confère au ministère public le droit de réclamer la nullité d'un mariage forcé devant les tribunaux civils. Il s'agit d'une nullité absolue.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) fait observer qu'en l'occurrence, comme dans la problématique des mariages de complaisance, le problème de l'administration de la preuve se pose. Le membre n'est pas convaincu de l'efficacité de l'instauration d'une nouvelle incrimination.

Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice, considère néanmoins qu'il est indiqué d'aborder le problème sous cet angle.

*
* *

L'article est adopté, sans modification, à l'unanimité.

Art. 2 à 5

Ces articles ne font l'objet d'aucune observation. Ils sont successivement adoptés, sans modification, par 11 voix et une abstention.

* Arrondissement Hasselt:

– 163 onderzoeken in 2006 (geen onderscheid met andere vervolgingen op grond van de wet van 1980);

– 46 dossiers werden geseponneerd; bij de andere dossiers werd wel vervolging ingesteld;

– in 2007 werden 12 onderzoeken opgestart. Er is geen samenloop van schijnhuwelijken en gedwongen huwelijken;

– in 2003 en 2004 werden 3 gedwongen huwelijken vastgesteld, waarbij de ambtenaar van de burgerlijke stand telkens de erkenning heeft geweigerd.

Alhoewel de terzake bekomen cijfers niet volledig zijn, tonen zij aan dat de gerechtelijke autoriteiten hier wel degelijk optreden.

Aangezien het een ernstige schending van de rechten van de mens uitmaakt, is het nodig om in het Strafwetboek een specifieke strafbaarstelling te bepalen welke eenieder die een ander persoon tot een huwelijk verplicht, bestraft.

De tussenkomst van het openbaar ministerie is in deze onontbeerlijk aangezien het niet ondenkbeeldig is dat het slachtoffer van een gedwongen huwelijk geen vordering durft in te leiden. Het wetsontwerp introduceert daarom een bepaling in het Burgerlijk Wetboek welke het openbaar ministerie het recht toekent om de nietigheid van een gedwongen huwelijk te vorderen ten overstaan van de burgerlijke rechtbanken. Het betreft een absolute nietigheid.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) stipt aan dat zich hier, net zoals bij de schijnhuwelijken, het probleem van de bewijsvoering stelt. Het lid is er niet van overtuigd dat de invoering van nog een nieuwe strafbaarheidsstelling hier uitkomst zal brengen.

Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eersteminister en minister van Justitie, meent dat het toch aangewezen is om het probleem aldus aan te pakken.

*
* *

Het artikel wordt ongewijzigd en eenparig aangenomen.

Art. 2 tot 5

Over deze artikelen worden opmerkingen gemaakt. Ze worden achtereenvolgens en ongewijzigd aangenomen met 11 stemmen en 1 onthouding.

Art. 6

Cet article modifie l'article 184 du Code civil.

Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice, présente l'amendement n°1 visant à remplacer l'article en projet. (DOC 51 2767/002)

Elle précise que cet amendement est purement technique et a, outre l'insertion d'une référence à l'article 146ter nouveau, qui était déjà prévu dans le projet, pour seul objectif de remplacer la référence à l'article 363 par une référence à l'article 353-13, inséré par la loi du 24 avril 2003 réformant l'adoption.

En effet, on a oublié d'adapter l'article concerné lors de la réforme de la loi concernant l'adoption.

L'amendement n°1 et l'article, ainsi remplacé, sont successivement adoptés par 11 voix et une abstention.

L'ensemble du projet de loi, tel qu'il a été amendé, est adopté par 11 voix et une abstention. La proposition de loi jointe n°2057/1 devient dès lors sans objet.

La rapporteuse,

Sabien LAHAYE-BATTHEU

La présidente,

Martine Taelman

Art. 6

Dit artikel wijzigt artikel 184 van het Burgerlijk Wetboek.

Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eersteminister en minister van Justitie, dient amendement nr. 1 in tot vervanging van het ontworpen artikel. (DOC 51 2767/002)

Zij verduidelijkt dat dit amendement louter technisch van aard is en er enkel toe strekt om, naast een invoeging van een verwijzing naar het nieuw artikel 146ter, dat reeds was opgenomen in het wetontwerp, de verwijzing naar artikel 363 te vervangen door een verwijzing naar artikel 353-13, dat werd ingevoegd bij de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie.

Bij de hervorming van de adoptiewet werd dit immers over het hoofd gezien.

Amendement nr. 1 en het aldus vervangen artikel worden achtereenvolgens aangenomen met 11 stemmen en 1 onthouding.

Het geheel van het wetsontwerp, aldus geamendeerd, wordt aangenomen met 11 stemmen en 1 onthouding. Bijgevolg vervalt het toegevoegde wetsvoorstel nr. 2057/1.

De rapporteur,

Sabien LAHAYE-BATTHEU

De voorzitter,

Martine Taelman